

Lluïsa Soaz. Filòloga

Llegim Carner

50
Josep
Carner

“Per una vela en el mar blau, daria un ceptre per una vela en el mar blau, ceptre i palau...”

Canticel

Aquests versos recitats per una exiliada amiga, símbol de les seves vivències anteriors a la desfeta, eixien de tan endins, quan els deia, que semblaven propis i és que eren del domini popular. Entre la bellesa i el poder, el poeta tria el primer. Qui més qui menys en certs ambients sabien de memòria versos seus. La poesia de Carner era popular.

Noranta anys després celebrem l'Any Carner amb motiu del cinquantenari de la seva mort. I alhora hi ha qui qüestiona si la seva poesia ara és obsoleta. Qui llegeix Carner? Però és un clàssic? Sí o no? Un clàssic, enllà de modes que van i vénen, representa sempre el mirall d'una experiència vital comuna, des de l'atemporalitat i la universalitat. Poden passar anys o segles i aquelles paraules ens mostren aspectes humans, ens hi reconeixem

i les fem nostres en repetir-les. El poeta ens ha donat la paraula sense temps ni condicions, de manera altruista.

La poesia carneriana és com un pou sense fons o com una font que raja en doll inacabable. Cada vegada hi trobaràs coses que abans no havies vist. No hi ha un final. I tan extensa que és impossible de resumir. La prosa, els articles, les traduccions brillants de clàssics anglesos, les versions de poesia xinesa i un llarg etcètera...

Ell deia “que tenia, com un diamant dins un sac de coses per al drapaire, una gemma dura i bella, l'orgull d'escriure en català”. I efectivament a més de l'orgull, en tenia el do i també l'amor per les paraules i el rigor de l'ofici poètic.

Enamorat de la vida amb l'acceptació humil de totes les etapes vitals, “aprenent i desaprenent”. Mira sempre l'arbre com a font de coneixement i saviesa “només vivint ja és bell”. Observa amb tendresa i admiració el món i centra la mirada poètica en la

natura, el mar, els arbres, els llocs, el país. Joan Ferraté diu “De cap a cap l'obra de Carner és l'animació de la natura, de les coses, de les sensacions, de totes les cares de l'experiència...” Per tant la lectura carneriana ens convidarà a la reflexió vital enllà del temps i de les tendències interessades i banals. La ironia, de vegades juganera, i el distanciament seran elements imprescindibles a l'hora de transfigurar la realitat per oferir-nos-en la seva comprensió.

Si fem cas de Joan Ferraté que ens aconsella llegir aquest poeta extraordinari, però, trobarem un obstacle. No hi ha cap edició de butxaca de la seva poesia. L'edició de la Poesia completa del 57 que ell va preparar i corregir va ser reproduïda l'any 92 a cura del professor Jaume Coll. Aquesta edició està exhaurida. I no n'hi ha cap més. Paradoxalment per uns pocs euros podem tenir a la butxaca tots els clàssics anglesos o francesos, en canvi el lector corrent no podrà llegir Carner. Curiosa forma de celebrar l'Any Carner. Una cultura per tenir clàssics els ha de reeditar. Aquest fóra el millor i merescut homenatge. ■

CONFIDÈNCIA

Tant sospirar, tant somniarl!
i el dia, inútil, se me'n va.

Sóc un amic massa garlaire
del pi, l'ocell i l'aire;

senyor tan sols,
en un atzar passat de pressa,

de borrisols i plomissols
que un raig de sol travessa.

Confidència pertany al llibre Absència

EL NOBLE DO

A Ada S. Glickman

Puix m'heu lliurat, senyora, per amistat fidel,
un llibre de poemes del vell país del Cel,

me n'aniré, tot fent-ne girar les fulles grogues,
vora un estany, bessó del cel, cenyit de bogues:

allà seran els versos, al caire d'un safir,
fulloles i brotons moguts per un sospir.

Ara que ja mon cap és esquitxat de cendra,
encara vull saber i encara desaprendre.

Dir molt en un mig dir, seria mon afany.
I perquè passi un signe de mi damunt l'estany,

em bastarà un palet molt lleu, color de rosa
(on, tota amagadissa, l'eternitat es posa),

perquè em dibuixi un ròdol -a penes nat, perdut-
en l'aigua del silenci i de la solitud.

El noble do pertany al llibre El cor quiet

BIBLIOGRAFIA:

JOSEP CARNER. Poesia. Revisat i establert per Jaume Coll. Text de l'edició de 1957, revisat i establert per Jaume Coll. Edicions Quaderns Crema, 1992.

SIURANA

Allà dalt és Siurana, aspra i ardida,
que un replà merleteja de l'altura,
coronada d'espais, de llum cenyida,
or i foscam tornada en sa vellura.

Per cases closes alguna esma fura,
últim esment d'una cansada vida;
sols una gespa humil, no mai florida,
viu, i de Crist en el portal s'atura.

Sense enyorances del desig perdut,
Siurana, en sa caiença tan llunyana,
esteses només veu de solitud.

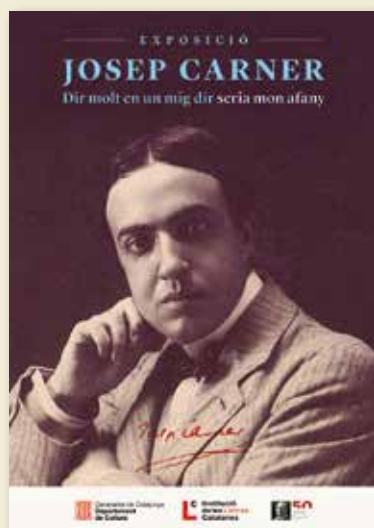
I calla, i jura, i barboteja a estones.
I només pot finir l'aspra Siurana
feta rocall per armament de fones.

Siurana, pertany al llibre Lloc

PIETAT

A l'arbre hi ha una fulla que ja està a punt de caure
i l'últim raig del dia, que ho sap, encara la daura.

Pietat pertany al llibre Arbres

Exposició itinerant. 2020 – 2021.
Josep Carner. Dir molt en un mig dir seria mon afany
Consulteu itinerància: Cultura.
Gencat.cat / Any Carner.

